

Evaluering af de særlige pladser i psykiatrien

- *Hovedkonklusioner og anbefalinger*

Martin Sandberg Buch, Betina Højgaard & Helle Max
Martin

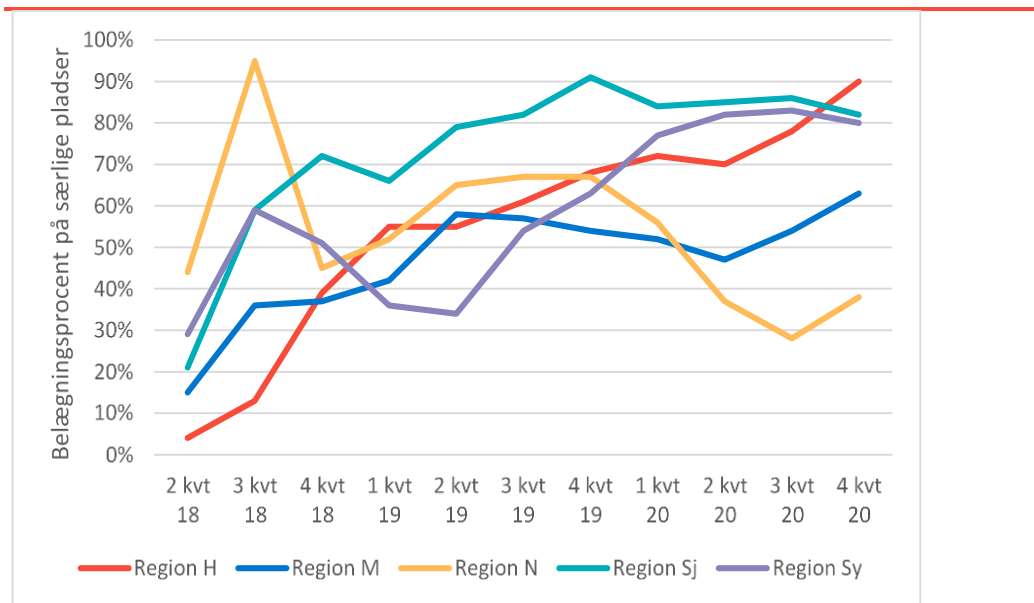
Teknisk gennemgang Folketingets Sundhedsudvalg 23.09.2021

To nedslagspunkter

- Kapacitetsudnyttelse koblet til rammevilkår:
  - Finansieringsmodel, målgruppebeskrivelse og vilkår for borgernes ophold
  - Behov for og muligheder for justering fremadrettet
- Organisering og oplevede resultater
  - Gode takter i organisering, positiv vurdering af samarbejde og generelt set positiv vurdering af borgernes udbytte
  - Behov for og muligheder for videreudvikling

Lav belægningsprocent og store kommunale udgifter

Belægningsprocent på de særlige plaser pr. kvartal fordelt på regioner

Obs. højest belægningsprocent er ikke ensbetydende med bedste udnyttelse...

Kilde: Udarbejdet af VIVE på grundlag af monitoreringsdata fra Danske Regioner.

Fordelelsen af kommunale udgifter til de særlige pladser 2018-2020

	Samlet udgift mio.	Betaling for ubrugte pladser mio.	% andel af betaling for ubrugte pladser
2018	73,7	40,5	55 %
2019	184,3	73,7	40 %
2020	174,0	50,5	29 %
I alt mio. kr.	432,0	164,7	38 %

Kilde: Udarbejdet af VIVE på baggrund af data fra de 5 regioner og dertilhørende kommuner

De løbende justeringer = lappeløsninger

- Visitationskriterierne
  - Har ikke haft den store praktiske betydning
- Henvisning via almen psykiatrien
  - Et skridt på vejen til bedre kapacitetsudnyttelse, men ikke uproblematisk
- Ommærkning
  - Endnu et skridt i den rigtige retning, som endnu ikke er slået helt igennem
- **Løsninger der lapper uden at fjerne de grundlæggende udfordringer**

Rammevilkår der ikke hænger sammen

- Indbygget uoverensstemmelse mellem de særlige pladsers formål og målgruppebeskrivelse sammenholdt med de krav, der er om, at borgerne skal være habile, motiverede og give informeret samtykke til et længerevarende og recoveryorienteret behandlingsophold.
- En stor andel af de farlige og svære borgere er ekskluderet – hvilket fagligt set giver mening ift. formålet om recovery, men samtidig udgør en stor frustration for kommunerne.
- Er behovet kun 75 pladser fremadrettet? Formentlig – i hvert fald hvis rammevilkår fastholdes.

Anbefalinger rammevilkår og kapacitetsudnyttelse

- En enklere finansieringsmodel
  - Uden tomgangstakst
  - Bør afspejle at målgruppen er i gråzone mellem sektorer
- Fortsat udvikling af snitfladen mellem de særlige pladser og den almene psykiatri
  - Understøtte at pladserne anvendes efter hensigten – i eller i hvert fald at de er gearet til de borgere, der henvises
- Justering af kapaciteten
  - En mere konsekvent/permanent tilgang til ommærkning

Organisering, indhold og oplevede resultater

- Pladserne og de forløbsorienterede samarbejdsmodeller er etableret og fungerer langt hen af vejen i overensstemmelse med intentionerne.
- Generelt (og især hvis vi sammenligner med, hvad vi hører i andre sammenhænge) et velfungerende og ligeværdigt samarbejde.
  - Visitationsforum, den samlede plan, revurdering og samarbejde om udslusning
- Udslusning udfordrer – grundet målgruppens kompleksitet
  - **Behov for tilbud der mere permanent kan rumme borgerne i målgruppen**
- Et relevant og virksomt tilbud til en overset borgergruppe
  - Når borgerne gennemfører opholdet
  - God progression på de opstillede mål – målgruppens kompleksitet taget i betragtning
  - Misbrug vurderes mindst positivt
- **Vi ved ikke om opnået progression fastholdes over tid...**

Regionale forskelle på organisering

- Region Midt og Nord vurderes generelt mere positivt, hvad angår oplevede resultater end de øvrige regioner
  - Mere 'regionalt' afsæt – med fx lukkede yderdøre og en klar identitet som et specialiseret psykiatrisk tilbud
- Interesse for – og begyndende bevægelse i samme retning i de tre øvrige regioner
  - Flertallet af borgerne er så misbrugende og komplekse at de fungerer dårligt i en åben ramme
  - Hensyn til sikkerhed, arbejdsmiljø, rekruttering/fastholdelse

Anbefalinger

- Tværgående vidensdeling og erfaringsudveksling
  - Behandling og det tværfagligt samarbejde internt på de særlige pladser –og herunder hvordan arbejdet med misbrugsbehandling og hverdagsmestring kan styrkes.
  - Snitflader og samarbejde mellem de særlige pladser og de øvrige dele af den regionale psykiatri.
  - Fortsat udvikling af de tværsektorielle samarbejdsrelationer omkring borgernes forløb på de særlige pladser og herunder særligt, hvordan udslusning bedst muligt kan gribes an.
- **Helt afgørende forudsætning at der er tilbud som kan rumme borgerne efter endt ophold**
- Mere solid viden om effekter og omkostninger
  - Et dyrt tilbud, der binder mange ressourcer – også ift. personale og kompetencer, så det er vigtigt fortsat at interessere sig for, hvad vi får ud af de særlige pladser.